

Actio pro socio

Obrona majątkowych interesów akcjonariuszy przed szkodą

wynikłą wskutek zaniechania organów spółki

dr Bartłomiej Gliniecki

Uniwersytet Gdański
Wydział Prawa i Administracji

Katedra Prawa Handlowego i Międzynarodowego Prawa Prywatnego

KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH

Art. 486

§ 1.

członkowie zarządu
członkowie rady nadzorczej
pełnomocnik akcjonariuszy

UPRAWNIENI

DZIAŁANIE

WARUNEK I

WARUNEK II

ZAŁOŻYCIELE SPÓŁKI ORAZ ICH PEŁNOMOCNICY, NOTARIUSZE,
RADCY PRAWNI/ADWOKACI, BIEGLI REWIDENCI, DORADCY EKONOMICZNI

zaniechanie

**POTENCJALNI
SPRAWCY SZKÓD
WYRZĄDZONYCH SPÓŁCE**

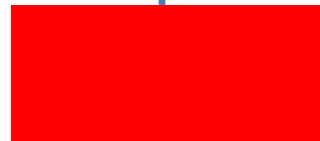
CZŁONKOWIE
RADY
NADZORCZEJ

zaniechanie

zaniechanie członków rady nadzorczej /
pełnomocnika akcjonariuszy

PODMIOTY
WSPÓLDZIAŁAJĄCE
W WYDAWANIU
PRZEZ SPÓŁKĘ
PAPIERÓW
WARTOŚCIOWYCH

zaniechanie

Powództwo *actio pro socio* a „efekt gapowicza” (*free rider problem*)

KORZYŚCI

- zwiększenie majątku spółki (zmniejszenie straty)

Bezpośredni beneficjent: **spółka**
Pośredni beneficjenci: **wszyscy akcjonariusze**

- częściowy zwrot poniesionych kosztów procesu

Bezpośredni beneficjent: **akcjonariusz, który wnosi pozew**

RYZYKA

- utrata opłaconej opłaty sądowej (5% żądanego dla spółki odszkodowania) + utrata odsetek
- koszty adwokata/radcy prawnego strony pozwanej
- konieczność złożenia kaucji zabezpieczającej
- odszkodowanie od strony pozwanej, jeżeli sprawa zostanie rozstrzygnięta na niekorzyść spółki, a akcjonariusz wnosząc pozew kierował się złą wiarą albo rażącym niedbalstwem

Bezpośredni poszkodowany: **akcjonariusz, który wnosi pozew**

skuteczny instrument nadzoru korporacyjnego
czy
„plastikowy nóż” w obawie przed szantażem korporacyjnym ?

konstrukcja niezachęcająca akcjonariuszy do korzystania z *actio pro socio*
w interesie swoim i spółki
(wysokie ryzyko w połączeniu z korzyściami uzyskiwanymi też przez innych akcjonariuszy)

niewielkie zainteresowanie drobnych akcjonariuszy